

روز گذشته، سریال بحران جدید لبنان وارد مرحله جدیدی شد و این بار نوبت سعد حریری بود تا مجدداً نگاه بخش قابل توجهی از رسانه‌ها و افکار عمومی منطقه‌ای و بین‌المللی را معطوف به خود کند.

روز گذشته، سریال بحران جدید لبنان وارد مرحله جدیدی شد و این بار نوبت سعد حریری بود تا مجدداً نگاه بخش قابل توجهی از رسانه‌ها و افکار عمومی منطقه‌ای و بین‌المللی را معطوف به خود کند.

در حالی که بسیاری از سیاستمداران و رسانه‌ها؛ اینانی عدم دسترسی آزادانه رسانه‌ها؛ به نخست‌وزیر این کشور در ریاض را نشانه‌ای از غیرعادی بودن وضعیت اقامت او به شمار می‌آورند، خبر مصاحبه تلویزیون المستقبل (تلویزیون حزب حریری) با او در پایتخت عربستان منتشر شد.

بولا یعقوبیان، یکی از مجریان شبکه المستقبل برای اولین بار این خبر را در ساعات ابتدایی روز یکشنبه در صفحه توئیتر خود اعلام کرد و خبر داد تا ساعاتی دیگر برای مصاحبه با حریری راهی ریاض می‌شود. اما ابعاد پرسش‌برانگیز این مصاحبه استثنایی نیز به فاصله اندکی، همراه با توئیت یکی از مجریان شبکه جدید لبنان نمایان شد؛ او خبر داده بود یعقوبیان به دلیل محدودیت زمانی به تنهایی و بدون همراهی تیم خبری (تصویر بردار و...) به ریاض سفر خواهد کرد؛ امری که از سوی بسیاری، به عنوان نشانه‌ای از امنیتی بودن فضای مصاحبه سعد حریری تفسیر شد.

در ادامه، اظهارات میشل عون، ساعاتی قبل از شروع مصاحبه، فضا را از آنچه بود نیز ملتهب‌تر کرد. دفتر رئیس‌جمهور لبنان با صدور بیانیه‌ای، ضمن تأکید مجدد بر شرایط غیرعادی و اقامت اجباری حریری در ریاض اعلام کرد: هر آنچه حریری گفته و خواهد گفت؛ و تمامی مواضع وی و آنچه به او نسبت داده شده، شک‌برانگیز است و نمی‌توان به آنها بر این اساس که نخست‌وزیر با اراده کامل خود گفته است، استناد کرد چرا که حریری در شرایط آزادانه‌ای قرار نداشته و حتی برای تماس اعضای خانواده‌اش با او شروطی وضع کرده‌اند!

در واکنش به موضع تند رئیس‌جمهور لبنان نسبت به مصاحبه حریری با شبکه المستقبل، بسیاری از رسانه‌های داخلی این کشور، از جمله شبکه‌های OTV، NBN، المنار و جدید با صدور بیانیه‌های جداگانه از پوشش مستقیم این گفت‌وگو خودداری کردند. مصاحبه حریری که ابتدا قرار بود ساعت 11 شب به وقت تهران آغاز شود، با یک ساعت تغییر، در ساعت 10 شب پخش شد و شبکه‌های المستقبل، الحدث و الجزیره تا پایان آن را پوشش دادند. این در حالی است که شبکه‌های العربیه و اسکای‌نیوز (متعلق به عربستان و امارات) به پخش بخش‌های محدودی از آن اکتفا کردند.

نشانه‌های نامتعارف حریری و حضور فرد ناشناخته در تصویر!

حریری در این مصاحبه از ضرورت خودداری حزب‌الله از دخالت در امور منطقه سخن گفت، عربستان را حامی ثبات و امنیت لبنان معرفی کرد، وجود هرگونه شرایط غیرعادی برای اقامت خود در ریاض را رد کرد و خبر داد تا 2 الی 3 روز دیگر به کشورش برمی‌گردد.

ویژگی‌های غیرعادی مصاحبه حریری از همان ثانیه‌های ابتدایی پخش مستقیم آن توجه مخاطبان را به خود جلب کرد. نشانه‌هایی همچون چهره پریشان سعد حریری، لرزش دست‌های او، نوشیدن مکرر آب میان حرف‌ها، قطع شدن سخنانش با بغض و... اما آن بخشی از مصاحبه که بیش از همه توجه بینندگان را به خود جلب کرد، حضور شخصی ناشناخته برای چند ثانیه، در گوشه تصویر بود؛ در حالی که کاغذ و قلم در دست داشت.

او پشت سر مجری و مقابل سعد حریری ایستاده بود و از لحظه‌ای که در تصویر دیده شد، نگاه حریری را به طرز غیرعادی به خود معطوف کرد؛ این حالت برای چند ثانیه ادامه داشت تا اینکه تصویر روی مجری مصاحبه برگشت؛ به گونه‌ای که به نظر می‌رسید فرد مورد نظر یادداشتی را به سعد حریری رسانده است.

اگرچه حضور این فرد ناشناخته در قاب دوربینی که مصاحبه حریری را ضبط می‌کند؛ کرد تنها به چند ثانیه محدود می‌شود؛ اما بلافاصله به کانون توجه کاربران عرب شبکه‌های اجتماعی تبدیل شد؛ گونه‌های که بارها و بارها تصویر او را منتشر کرده و از هویت او و پیامی که سعی داشته به دست حریری برساند، سؤال می‌کردند.

واکنش‌های مخاطبان و تحلیلگران

با پایان مصاحبه زمان واکنش‌ها و تحلیل آنچه میان سعد حریری و بولا یعقوبیان گذشته بود فرا رسید. تحلیل‌هایی که بخش قابل توجهی از آنها، دال بر شکست طرح عادی‌سازی حضور حریری در ریاض از طریق مصاحبه با یک شبکه لبنانی بود. عبدالباری عطوان، سردبیر رأی‌الیوم به فاصله دقیقی بعد از پایان مصاحبه مقاله‌ای در تحلیل آن منتشر کرده و نوشت:

حریری در این مصاحبه کاملاً آشفته به نظر می‌رسید و سخنان او برای لبنانی‌ها و بسیاری از اعراب که گفت‌وگو را دنبال کردند قانع‌کننده نبود. انتظار می‌رفت این گفت‌وگو جنجال‌های استعفای حریری در ریاض را تا حد زیادی از بین ببرد اما نتیجه کاملاً عکس این بوده است. عدم‌همراهی تیم فنی شبکه المستقبل با بولا یعقوبیان پرسش‌های بسیاری درباره جو حاکم بر گفت‌وگو ایجاد کرده و برای بسیاری این فرضیه تقویت شده که حریری در چارچوب دیکته شده به گفت‌وگو پرداخته است. جاد غصن، مجری شبکه جدید نیز در توئیتر خود نوشت:

لحن، چهره و تن صدای حریری بدون شك نشان می‌دهد نخست‌وزیر لبنان در کشوری سرکوبگر و با سیاست و قوانین عقب‌مانده بازداشت شده است. همچنین مریم بلعانه، مجری شبکه الجزیره در تحلیل این مصاحبه نوشت: مجری تلویزیون المستقبل خواسته یا ناخواسته با حریری مثل کسی که از دنیای خارج به دور بوده برخورد کرد. آنچه در لبنان اتفاق افتاده را برایش نقل کرد، نوشته‌های روزنامه‌ها را به اطلاعش رساند و از اظهارات میشل عون برای او گفت. گویی مطمئن بود حریری از تمام حوادث روزهای اخیر لبنان بی‌خبر است.

در نخستین واکنش یک مقام سیاسی، دقیقی بعد از پایان این گفت‌وگو، بوریس جانسون، وزیر خارجه انگلیس در گفت‌وگو با روبرتز ابراز امیدواری کرد در بازگشت حریری به لبنان بیش از این تأخیر ایجاد نشود. از سوی دیگر، میشل عون نسبت به بخش‌های محدودی از سخنان حریری که از امکان بازپس‌گیری استعفا و بازگشت قریب‌الوقوع به لبنان سخن گفته بود، استقبال کرد و آن را نشانه‌ای امیدوارکننده خواند.

طی یک روز گذشته، تحلیل‌ها از نخستین مصاحبه حریری بعد از اعلام استعفا همچنان ادامه دارد؛ عده‌ای آن را گامی مثبت برای حل بحران اخیر لبنان ارزیابی کرده و عده‌ای دیگر، آن را نشانه‌ای از تشدید تنش‌ها طی روزهای آینده به حساب آورده‌اند. اما بخش قابل‌توجهی از این تحلیل‌ها در یک نقطه با هم مشترکند؛ این مصاحبه در فضایی امنیتی و غیرعادی ضبط شده بود؛ امری که فرضیه‌ها مبنی بر بازداشت حریری در ریاض را بیش از پیش تقویت کرد.